

DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Svetlana Filincova, Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță, Nina Vascan

examinând recursul declarat de Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea mixtă organizația de microfinanțare „Moldcredit” societate cu răspundere limitată împotriva lui Iacob Cecîrlan și Angheliei Cebotari cu privire la executarea dreptului de ipotecă, –

c o n s t a t ă

La 18 august 2016, întreprinderea mixtă organizația de microfinanțare „Moldcredit” societate cu răspundere limitată (denumirea prescurtată ÎM OM „Moldcredit” SRL) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iacob Cecîrlan și Angheliei Cebotari cu privire la executarea dreptului de ipotecă.

În motivarea acțiunii menționează că, în baza contractului de credit nr. 4110 din 08 noiembrie 2011, BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a acordat lui Iacob Cecîrlan un credit în sumă totală de 440 000 de lei, cu termenul limită de rambursare a creditului la 08 noiembrie 2031.

Totodată, în vederea asigurării rambursării integrale și la timp a creditului acordat, precum și achitarea dobânzilor, comisioanelor, penalităților, amenzilor, cheltuielilor de urmărire, întreținere, înregistrare a bunurilor ipotecate și altor plăți ce rezultă din contractul de credit, la 08 noiembrie 2011 a fost încheiat contractul de ipotecă, autentificat de către notarul public Galina Maslova sub nr. 504468, conform căruia Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari, în calitate de debitori ipotecari, au grevat cu ipotecă în favoarea BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA apartamentulXXXXX.

Relevă că, în baza contractului de vânzare-cumpărare a creanțelor din 18 februarie 2016, autentificat de notarul public Daniela Țurcan sub nr.1648, BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA a transmis ÎM OM „Moldcredit” SRL creanța sa garantată în sumă de 409 947,93 de lei față de Iacob Cecîrlan rezultată din contractul de credit nr. 4110 din 08 noiembrie 2011, cu toate drepturile și garanțiile care asigură executarea ei, inclusiv și contractul de ipotecă nr. 504468 din 08 noiembrie 2011.

Afirmă reclamanta că, Iacob Cecîrlan nu-și onorează în termen obligațiile contractuale asumate prin contractul de credit nr. 4110 din 08 noiembrie 2011. Astfel, la 04 august 2016 a acumulat o datorie față de ÎM OM „Moldcredit” SRL în sumă totală de 432 923,19 lei, formată din suma creditului nerestituit 409 947,93 de lei, dobândă neachitată în mărime de 17 648,07 lei și dobânda suplimentară în mărime de 5 327,19 lei.

Susține că, a întreprins măsurile prevăzute de art. 31 din Legea cu privire la ipotecă și la 14 martie 2016 a expediat în adresa lui Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari notificări în formă scrisă, prin care a solicitat achitarea datoriilor acumulate, somându-i totodată și în privința intenției de a-și exercita dreptul de ipotecă în cazul în care aceste datorii nu vor fi achitate.

Menționează că, deși, prin prisma Legii cu privire la ipotecă dispune de dreptul de preferință la satisfacerea creanței sale din costul bunurilor ipotecate față de alți creditori, din extrasul Registrului bunurilor imobile rezultă că asupra bunului imobil ipotecat sunt aplicate sechestre și interdicții în favoarea altor creditori. Subliniază că, bunul ipotecat garantează executarea obligației pentru creditorul ipotecar ÎM OM „Moldcredit” SRL și nu poate fi înstrăinat în favoarea altor creditori, neasigurați cu ipotecă în privința acestui bun.

Invocă reclamanta că, deține drept de preferință față de alți creditori la încasarea creanței sale din contul bunului imobil ipotecat, și anume apartamentulXXXXX.

Solicită transmiterea silită de la Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari în posesiunea ÎM OM „Moldcredit” SRL bunul ipotecat/gajat, încăperea locativă cu suprafața de 55 m.p., amplasată peXXXXX, mun.Chișinău, pentru a fi comercializat în scopul stingerii datoriilor acumulate de Iacob Cecîrlan în baza contractului de credit nr. 4110 din 08 noiembrie 2011; evacuarea silită a lui Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari, precum și a altor persoane, împreună cu bunurile acestora din încăperile locative situate în mun. Chișinău,XXXXX; și compensarea în mod solidar din contul lui Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari în beneficiul ÎM OM „Moldcredit” SRL a cheltuielilor de judecată în sumă de 2 164,62 de lei.

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, prin hotărârea din 26 decembrie 2016 (f.d.46, 51-57) a admis integral acțiunea; a transmis silit de la Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari în posesia ÎM OM „Moldcredit” SRL bunul imobil: XXXXXpentru comercializare în scopul stingerii datoriilor formate în baza contractului de credit nr. 4110 din 08 noiembrie 2011; l-a evacuat silit pe Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari, precum și alte persoane, împreună cu bunurile acestora din apartamentulXXXXX; și a încasat de la Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari, în mod solidar, în beneficiul ÎM OM „Moldcredit” SRL, cheltuielile de judecată suportate, taxa de stat achitată în mărime de 2 164,62 de lei.

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță a reținut dispozițiile art. 30 alin.(1) și (2), art. 31 alin. (1), (2), (3), (5) și art. 36 alin. (1) din Legea cu privire la ipotecă, art. 487 alin.(1), 488 și 490 alin. (1), (2) și (4) din Codul civil.

Subsecvent, instanța inferioară a constatat că, la 04 august 2016, Iacob Cecîrlan a acumulat o datorie la contractul de credit nr. 4110 din 08 noiembrie 2011 în sumă totală de 432 923,19 lei, formată din soldul creditului – 409 947,93 de lei, soldul restant – 4 357,02 lei, dobândă restantă – 17 648,07 lei și dobânda suplimentară – 5327,19 lei. Prin urmare, ÎM OM „Moldcredit” SRL, este în drept prin prisma

prevederilor pct. 7.1.2 din contractul de credit, de a declara creditul scadent înainte de termen și de a solicita restituirea integrală a acestuia.

În atare circumstanțele, prima instanță a notat că ÎM OM „Moldcredit” SRL s-a conformat obligațiilor stabilite de prevederile art. 31 din Legea cu privire la ipotecă și dispozițiilor art. 488 alin. (1) din Codul civil și a conchis necesitatea transmiterii în posesia acesteia a bunurilor ipotecate/gajate pentru vânzare în scopul stingerii datoriilor înregistrate în baza contractului de credit, cu evacuarea tuturor persoanelor, împreună cu bunurile acestora din acest bun imobil.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 17 octombrie 2017 (f.d. 122, 123-130), a respins apelul declarat de Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 13 decembrie 2016.

La 24 octombrie 2017, Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare (f.d. 133-136).

În motivarea recursului invocă faptul că, instanțele inferioare au judecat cauza superficial și nu au intrat în esența fondului cauzei, nu au stabilit quantumul real al datoriei. În acest sens, menționează că la 18 martie 2016 au achitat rata lunară a creditului în mărime de 4 680 de lei, însă, această sumă a fost redirecționată în contul rambursării altui credit eliberat pe numele persoanei juridice SRL „ViomedCord”, a cărui fondator este Anghela Cebotari.

Astfel, opinează că ÎM OM „Moldcredit” SRL a redirecționat intenționat această sumă bănească în contul rambursării altui credit, pentru a crea o datorie artificială ce i-ar permite deposedarea sa de bunul imobil ipotecat.

La fel, relevă că, întru deposedarea sa de imobil, ÎM OM „Moldcredit” SRL a indicat suma totală a creditului, deși scadența acestuia este la 08 noiembrie 2031.

Susțin recurenții că le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece nu au participat la examinarea cauzei în prima instanță, circumstanță care i-au lipsit de posibilitatea de a da explicații și a demonstra netemeinicia acțiunii.

Curtea Supremă de Justiție, prin încheierea din 31 ianuarie 2018 (f.d. 170) a considerat admisibil recursul declarat de Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari urmează a fi admis, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pentru motivele ce succed.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că aceasta a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural, iar partea motivată este în contradicție cu dispozitivul pronunțat.

Or, în conformitate cu dispozițiile art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

La rândul său, art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prescrie că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Conform prevederilor art. 241 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. Hotărârea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5), hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărârii se evidențiază separat în textul acesteia. În partea introductivă se indică locul și data adoptării, denumirea instanței care o pronunță, numele membrilor completului de judecată, al greșierului, al părților și al celorlalți participanți la proces, al reprezentanților, obiectul litigiului și pretenția înaintată judecății, mențiunea despre caracterul public sau închis al ședinței. În partea descriptivă se indică succint pretențiile reclamantului, obiecțiile pârītului și explicațiile celorlalți participanți la proces. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii. În cazul în care instanța judecătorească stabilește modul și termenul de executare a hotărârii, dispune executarea ei imediată sau ia măsuri pentru asigurarea executării, în dispozitiv se face o mențiune în acest sens.

Conform avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Colegiul menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judecătorec, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Instanța de recurs consemnează că, Codul de procedură civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Aceasta dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens, legiuitorul a consacrat în legea procesual civilă principiul dublului grad de jurisdicție, conform căruia persoana nemulțumită de hotărârea primei instanțe, poate exercita mijlocul procesual prin care să solicite curții de apel, în condițiile prevăzute de lege, modificarea sau casarea, totală ori parțială a acestei hotărâri.

Prin urmare, apelul fiind o cale de atac ordinară, de reformare, suspensivă de executare, devolutivă ce provoacă o nouă judecare a pricinii în fond. În acest sens, apelul a fost investit cu efect devolutiv, care presupune două limite raționale: *tantum devolutum quantum appellatum*, adică instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, fiind o consecință a principiului disponibilității care guvernează procesul civil și *tantum devolutum quantum iudicatum*, unde instanța de apel, efectuează o nouă examinare în fond, dar și exercită controlul judiciar complet, în fapt și în drept, asupra ceea ce a hotărât prima instanță și din acest motiv instanța de apel, nu poate fi pusă în situația de a soluționa cereri care nu au fost formulate în fața primei instanțe, adică cereri absolut noi prin care să se invoce pretenții noi.

Reieșind din principiile indicate, instanța de recurs consideră oportun de a accentua că, în doctrina de specialitate, acțiunea civilă este definită ca ansamblul mijloacelor procesuale consacrate și garantate, pentru apărarea prin intermediul instanței de judecată în ordinea stabilită de lege a dreptului subiectiv prezumat încălcat sau prezumat contestat.

Apelul, ca și acțiunea civilă, constă din trei elemente interdependente: obiectul, temeiul și părțile acțiunii. Astfel, *obiectul apelului* îl constituie hotărârile nedefinitive pronunțate de judecătorii de drept comun; *subiecții apelului*, conform art. 360 din Codul de procedură civilă, sunt: a) părțile și alți participanți la proces; b) reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege; c) martorul, expertul, specialistul și interpretul, reprezentantul cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine; iar *temeiurile de declarare a apelului* nefiind prescrise de legislația procesual civilă, astfel încât o simplă nemulțumire a participantului la proces de hotărârea pronunțată fiind suficientă pentru declararea acestei căi de atac.

Așadar, coroborând ipotezele relevate cu materiale cauzei și conținutul deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, Colegiul conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel au fost încălcate normele procesual civile, deoarece textul actului de dispoziție supus examenului legalității conține constatări și concluzii ambigui, astfel încât partea descriptivă fiind în contradicție cu motivarea și dispozitivul pronunțat.

În circumstanțele cauzei dedusă judecătii, instanța de recurs apreciază ca fiind reprehensibilă, nepertinentă și distinctă obiectului acțiunii constatarea instanței de apel, precum că „... Prin hotărârea Judecătoria Ialoveni din 19 mai 2015 au fost admise cererile acțiunii ÎCS „Prime Capital” SRL: s-a transmis silit de la Iurie Straticiu în posesia reclamantului teren pentru construcții și casa de locuit situate în or.Ialoveni, str. Brăila, 92; s-a dispus evacuarea pârâților din aceste imobile; s-a încasat în mod solidar de la Iurie Straticiu și Irina Straticiu în beneficiul întreprinderii taxele de stat achitate pentru examinarea cererilor anterioare în suma de 17 503,56 de lei și cheltuielile pentru taxa de stat pe cauza prezentă în suma de 1 496 de lei ...” (f.d.125).

Or, este indubitabil că, subiecți ai raportului material litigios sunt întreprinderea mixtă organizația de microfinanțare „Moldcredit” societate cu răspundere limitată (reclamant/intimat), Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari (pârâți/apelanți), deoarece cererea de chemare în judecată a fost depusă în Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău la 18 august 2016 de către întreprinderea mixtă organizația de microfinanțare „Moldcredit” societate cu răspundere limitată împotriva lui Iacob Cecîrlan și Angheliei Cebotari cu privire la executarea dreptului de ipotecă (f.d.4-5 recto-verso).

Astfel, acțiunea a fost examinată de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, care prin hotărârea din 26 decembrie 2016 (f.d. 46, 51-57) a admis integral acțiunea; a transmis silit de la Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari în posesia ÎM OM „Moldcredit” SRL bunul imobil:XXXXX, pentru comercializare în scopul stingerii datoriilor formate în baza contractului de credit nr. 4110 din 08 noiembrie 2011; l-a evacuat silit pe Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari, precum și alte persoane, împreună cu bunurile acestora dinXXXXX; și a încasat de la Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari, în mod solidar, în beneficiul ÎM OM „Moldcredit” SRL, cheltuielile de judecată suportate, taxa de stat achitată în mărime de 2 164,62 de lei.

Prin urmare, constatarea instanței de apel este lipsită de substanță, deoarece nu are tangență cu obiectul și subiecții acțiunii dedusă judecătii.

Succesiv, instanța de recurs notează că, distinct circumstanțelor constatate, instanța de apel a decis prin decizia din 17 octombrie 2017 de a „... respinge apelul declarat de Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari și a menține hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) din 13 decembrie 2016 ...” (f.d. 122, 123-130).

La caz, este remarcabil că obiect al apelului este dispozitivul hotărârii, cuprinzând soluția dată de instanță, cu care nu este de acord apelantul. Or, apelul este mijlocul procesual prin care persoana nemulțumită de hotărârea primei instanțe solicită instanței de apel, în condițiile prevăzute de lege, modificarea sau casarea (totală ori parțială) a acesteia.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că instanța de apel nu a stabilit corect obiectul apelului, deoarece materialele cauzei vădesc cert că soluția asupra fondului cauzei a fost pronunțată de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, prin hotărârea din 26 decembrie 2016 (f.d. 46), și nicidecum de Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) la 13 decembrie 2016.

Astfel conform procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță (f.d.44-45) ședința de judecată din 23 decembrie 2016 a fost întreruptă până la 26 decembrie 2016, în cadrul căreia a fost declarată finalizată examinarea în fond a cauzei, au fost ascultate susținerile orale și în conformitate cu art. 236 din Codul de

procedură civilă, instanța s-a retras în camera de deliberare, a emis și pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești.

Succesiv, Colegiul notează că la fila dosarului 46 se regăsește hotărârea dispozitiv emisă de Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, care datează cu 26 decembrie 2016, dată ce coincide cu conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată. Așadar, se deduce că instanța de judecată investită cu atribuția de examinare a cauzei în primă instanță s-a retras în camera de deliberare, a emis și pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești la 26 decembrie 2016, circumstanță care nu a fost verificată de către instanța de apel.

Ba mai mult decât atât, această circumstanță se distinge și din conținutul cererii de apel (f.d.50) și cererii de apel suplimentare (f.d. 157-160), prin care Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari au solicitat „... casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 26 decembrie 2016 ...”.

Distinct circumstanțelor stabilite, Colegiul remarcă faptul că, hotărârea judecătorească întocmită integral eronat datează cu 13 decembrie 2016 (f.d. 51), circumstanță care, în coroborare cu materialele cauzei, atestă o eroare materială de ordin tehnic admisă la redactarea actului judecătoresc.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele relevate, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a verificat și nu a stabilit corect obiectul apelului, or, procedura în apel a fost demarată împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău, din 26 decembrie 2016 și nicidecum împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 13 decembrie 2016.

Subsecvent, analizând memoriul deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, instanța de recurs constată că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, deoarece nu conține o apreciere a alegațiilor invocate de către Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari, precum că, la 18 martie 2016 au achitat rata lunară a creditului în mărime de 4 680 de lei, însă, această sumă a fost redirecționată în contul rambursării altui credit eliberat pe numele persoanei juridice SRL „ViomedCord”.

Or, conform art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La fel, din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată în ordine de apel (f.d. 118-121) se constată faptul că, instanța de apel nu a supus cercetării și verificării în cadrul cercetării judecătorești a ordinului de încasare a numerarului nr. CS300/35 din 18 martie 2016 (f.d. 75) și ordinele de plată sub nr. 1, 2 și 3 datate cu 18 aprilie 2016 și respectiv 16 mai 2016 (f.d. 76-78), prezentate de către apelanți întru susținerea poziției sale de apărare.

Astfel, instanța inferioară s-a limitat la simpla consemnare a fazei procesuale în procesul-verbal al ședinței de judecată, fără a supune înscrisurile unei cercetări prin citirea acestora în ședință de judecată, prezentarea acestora participanților la proces și reprezentanților, cu consemnarea acestui act de procedură în procesul-verbal al ședinței de judecată. Or, articolul 383 din Codul de procedură civilă statuează în alineatul (1) că, după explicațiile participanților la proces, instanța de apel verifică probele din dosar și cele prezentate suplimentar de aceștia. Procedura de administrare a probelor în instanța de apel este similară celei din primă instanță.

În acest sens, articolul 274 alin. (2) lit. i) din Codul de procedură civilă stabilește că, în procesul-verbal al ședinței se indică faptul că s-a dat citire înscrisurilor, datele

examinării la fața locului a probelor materiale, că s-au ascultat și vizionat înregistrările audio-video.

În această ordine de idei, prin prisma principiului nemijlocirii și oralității dezbaterilor judiciare, consemnat la articolul 25 din Codul de procedură civilă, Colegiul taxează că instanța inferioară trebuia să cerceteze direct și nemijlocit înscrisurile și să emită hotărârea judecătorească numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

Prin urmare, disensiunea creată cu privire la necercetarea și neverificarea probelor de către instanța de apel, creează impedimente instanței de recurs de a verifica legalitatea memoriului care a format poziția instanței de apel cu privire la soluția adoptată de menținere a hotărârii primei instanțe, or, instanța de judecată are obligația pozitivă de a emite hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

Corelând normele legale precitate cu circumstanțele constatate și expuse supra, Colegiul ajunge la concluzia că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța inferioară nu a stabilit corect obiectul apelului, a admis constatări distincte obiectului apelului, s-a expus în privința legalității unui act judecătoresc de dispoziție care, în speță, nu a fost obiect al examenului legalității în ordine de apel și este distinct cauzei civile judecate, precum și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu a cercetat și verificat toate probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel.

Prin urmare, soluția pronunțată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017 nu certifică în mod clar substanța hotărârii judecătorești, deoarece constatările instanței de apel nu conțin o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise.

Cu titlu subsecvent, Colegiul consideră oportun de a reitera că motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Obligatorietatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 239 din Codul de procedură civilă și art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Instanța de recurs opinează că în speță este aplicabilă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care în practica sa constantă statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (*Boldea împotriva României* din 15 februarie 2007, paragraful 29; *Van den Hurk împotriva Olandei* din 19 aprilie 1994, paragraful 61). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României* din 15 februarie 2007, paragraful 29; *Helle împotriva Finlandei* din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a remarcat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi

auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (*Hirvisaari împotriva Finlande*).

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (*Hiro Balani vs. Spania*).

CtEDO în practica sa constantă a menționat că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 §1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (*Artico împotriva Italiei*), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real ascultate, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 implică mai ales în sarcina instanței obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (*Perez împotriva Franței, Van der Hurk împotriva Olandei*).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, punând în pericol dreptul la un proces echitabil (*Kaufland împotriva Belgiei*).

Instanța de recurs notează că, nemotivarea unei hotărâri judecătorești echivalează practic cu soluționarea procesului fără a intra în fondul acțiunii, fapt ce justifică casarea actului de dispoziție recurat, cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

Prin urmare, conținutul hotărârii judecătorești trebuie să cuprindă examinarea chestiunilor în fapt și în drept, dispozițiile legale aplicabile raportului juridic dedus judecății, care în final au format convingerea instanței cu privire la soluția pronunțată. Astfel, instanța asigurând securitatea juridică ce garantează previzibilitatea atât a conținutului regulii de drept cât și a aplicării sale.

În speță, este evident că constatările instanței de apel nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise, astfel încât instanța de recurs fiind în dificultate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea soluției adoptate.

Dat fiind faptul că instanța de apel nu a determinat corect obiectul apelului, a constatat echivoc unele circumstanțe, precum și s-a expus în privința legalității unui act judecătoresc de dispoziție care, în speță, nu a fost obiect al apelului și este distinct cauzei civile judecate, precum și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu a cercetat și verificat toate probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel. Circumstanțele enunțate scot în evidență lipsa substanței soluției adoptate și care este dictată de concluzii nemotivate, iar lichidarea

acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă. Prin urmare, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia admiterii recursului declarat de Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari, casării deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța inferioară urmează să țină cont de cele menționate, să stabilească corect obiectul apelului și circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a speței și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea normelor de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

A admite recursul declarat de Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari.

A casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017 adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea mixtă organizația de microfinanțare „Moldcredit” societate cu răspundere limitată împotriva lui Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari cu privire la executarea dreptului de ipotecă.

A trimite cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea mixtă organizația de microfinanțare „Moldcredit” societate cu răspundere limitată împotriva lui Iacob Cecîrlan și Anghela Cebotari cu privire la executarea dreptului de ipotecă, spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nina Vascan